

Najaar 2017

mmmer o.a.

multifunctionele waterberging resultaat van geslaagde
samenwerking

afvalverwerking ARN in Land van Cuijk en Boekel met
belangrijke rol voor nascheiding

samenwerking Baetsen-Groep en ARN

Onder druk wordt alles vloeibaar

Gescheiden ingezameld plastic lijkt een probleem, maar is het dat ook?

Plastic is rond 200 jaar geleden uitgevonden

en heeft de wereld positief veranderd. De basis voor plastic is aardolie en het bracht oneindig veel nieuwe mogelijkheden bij het ontwerpen van producten: nieuwe kleuren, minder gewicht en massaproductie tegen lage productiekosten die voorheen onmogelijk waren. Een auto, een huishouden of een bedrijf zonder plastic is bijna ondenkbaar. Helaas heeft plastic de wereld niet alleen maar goede dingen gebracht. Het grootste nadeel van plastic is dat het bijna onmogelijk is om het weer kwijt te raken. Het rot niet weg zoals de meeste andere materialen, het roest niet en recycling is erg lastig. Burgers scheiden inmiddels hun plastic van ander afval, maar de circulaire industrie weet nog steeds niet goed hoe die gescheiden ingezamelde massa van verschillende soorten plastic te verwerken.

Is dat een reden om op te houden met gescheiden inzamelen? Nee, zeker niet. Inventiviteit wordt bevorderd door urgentie. Blijkbaar is de urgentie bij bedrijven en overheden nog niet groot genoeg. Dus doorgaan met inzamelen zonder een duidelijke oplossing leidt linksom of rechtsom tot oplossingen.

Prof. Dr. Theo Camps,
Voorzitter Raad van Commissarissen
ARN B.V.

AfvalStroom Digitaal?

Wilt u AfvalStroom digitaal ontvangen? Laat ons dat dan weten via afvalstroom@arnbv.nl, met vermelding van uw e-mailadres. Als u ons magazine ook per post op uw huisadres wilt ontvangen, horen wij dat graag. Reacties op artikelen kunt u mailen naar afvalstroom@arnbv.nl.

Foto omslag: De Beuningse wethouder Piet de Klein, directieraadslid Jacob Knoop van Waterschap Rivierenland en ARN-directeur Gerard van Gorkum nemen de waterberging in gebruik. Lees verder op pagina 4.

Milieueffect plasticinzameling beperkt

 Het huidige systeem van plastic-inzameling levert weinig milieuwinst op, concludeert het Centraal Planbureau. Het grootste deel van het ingezamelde plastic, vaak in combinatie met blik en drinkpakken, bestaat uit een stroom afval van slechte kwaliteit die niet erg geschikt is voor hergebruik. De plastic recycling levert nu slechts 0,1 procent minder CO₂-uitstoot op, terwijl het systeem van inzamelen en recyclen ongeveer 150 miljoen per jaar kost. Het CPB roept daarom de overheid op om niet nog méér kunststof verpakkingen in te zamelen, maar te kijken naar andere oplossingen die meer milieuwinst opleveren. Uitbreiding van het statiegeldsysteem bijvoorbeeld. (Nos.nl, 20-09).

KIVD: grenzen huidige systeem van kunststofrecycling bereikt

 De kunststofrecycling kan niet oneindig op dezelfde voet doorgaan. Dan wordt het steeds duurder en de recyclingpercentages worden niet veel hoger. Er is nog wel wat (milieu)winst te behalen in de recyclingcijfers. Dit is de belangrijkste conclusie uit het kunststofketen-onderzoek van het Kennis Instituut Duurzaam Verpakken. Met dit onderzoek is voor het eerst integraal de keten voor kunststof verpakkingafval in beeld gebracht, plus wat er moet gebeuren om deze keten te sluiten. Eén onderdeel van de keten dat in elk geval aangepakt moet worden, is de vraag naar recyclaat. Volgens het KIVD moet er een vraag gestuurde markt komen, waarbij de focus ligt op kwaliteit en niet langer op kwantiteit. Het werken aan specificaties voor sorteren en de gerecyclede stroom moet prioriteit hebben. Op lange termijn zijn bovendien innovaties nodig; niet alleen in mechanische, maar ook in chemische recycling (AfvalOnline, 04-09).

Alphen zet schuimglas in als ophoogmateriaal

 De gemeente Alphen aan den Rijn heeft als eerste Nederlandse gemeente gekozen voor het gebruik van schuimglas in plaats van zand als ophoogmateriaal. Schuimglas is licht materiaal en wordt gemaakt van glasmeel, een restproduct dat ontstaat bij de recycling van glas. Zand is zwaar en kan daarom verzakking van de grond veroorzaken. De bodem in het deel van Alphen waar het schuimglas op wordt toegepast is zeer slap, waardoor verzakking op de loer ligt. In Duitsland wordt al langer gebruik gemaakt van schuimglas (AfvalOnline, 28-09).

Recycling van Vierdaagse-afval

 Recycling is een belangrijk onderwerp tijdens de Nijmeegse Vierdaagsefeesten. Sinds 2014 zijn horecaondernemers verplicht om te schenken in PET-bekers. De horeca moet het PET-afval gescheiden houden van het restafval en afvalinzamelaar Dar roept ook het publiek op het afval te scheiden. Dar zette daartoe tijdens de vierdaagse van dit jaar 400 oranje containers in voor plastic+ (PMD), 600 paarse containers voor restafval; 225 knapzakken (houders met grote zakken erin) langs het parcours en 10 afvaleilanden (mini-milieustraten) verspreid door het centrum van Nijmegen.

Bij ARN is er van 17 t/m 26 juli 197.980 kg recyclebaar vierdaagse-afval aangeleverd. Niet alleen de inhoud van de oranje containers werd (als plastic+) afgevoerd naar een kunststofsorteerder, ook de fractie restafval en zelfs veegvuil. De gezamenlijke stroom bestond voor 22 (massa)procent uit PET (bekers) en bevatte daarnaast recyclebaar organisch afval (20 procent), kunststof folieverpakking (18 procent), blik en andere metalen (4,5 procent) en drankverpakking (3 procent). In totaal werd ruim 51 procent van deze afvalstroom gerecycled (AfvalOnline, Dar en ARN).

Afvalverwerking door ARN met belangrijke rol voor nascheiding

Sinds februari van dit jaar verwerkt ARN het huishoudelijk restafval en het grofvuil uit de regio Land van Cuijk en Boekel. Deze opdracht is aan ARN gegund door de Omgevingsdienst Brabant Noord. De ODBN heeft de aanbesteding namens de zes regiogemeenten die deelnemen in de Bestuurscommissie Afvalinzameling Land van Cuijk en Boekel, en in samenwerking met De Jonge Milieu Advies, begeleid. Beleidsadviseur Johan Bens vertelt over de achtergronden van de opdrachtverlening en de afvalvisie van de regio.

"De bestuurders in deze regio willen in 2030 100 procent afvalscheiding realiseren. Dat is een hele mooie ambitie, die zeker haalbaar is, want we presteren hier in de regio al jaren goed. Per inwoner werd in 2016 gemiddeld 44,5 kilogram restafval en 18 kilogram grofvuil (via de milieustraat) ingezameld. De prognose voor 2017 is dat we uitkomen op 35 kilogram restafval per inwoner en een halvering van het grof huishoudelijk afval, te realiseren met nascheiding. Uiteindelijk willen we dus op 0 kilogram restafval uitkomen.

Veranderde huis-aan-huisinzameling

Om deze doelen bereiken, hebben we een aantal aanpassingen in de afvalinzameling doorgevoerd. Bewoners worden daarbij zo goed mogelijk gefaciliteerd in het gescheiden aanbieden van grondstoffen. De gft-afvalinzameling gebeurt nu wekelijks (dat was eenmaal per twee weken, met uitzondering van de zomermaanden), PMD wordt - onveranderd - eenmaal per twee weken ingezameld en de blauwe betaalzak met restafval mogen bewoners eenmaal per vier weken aan de straat zetten.

Brengsystemen met nascheiding

Ook de brengsystemen zijn zo aangepast dat optimaal wordt bijgedragen aan hergebruik van materialen en grondstoffen. Zo is voor de centrale milieustraat in Haps een andere routing gepland: bezoekers van de milieustraat passeren straks eerst de containers voor de verschillende grondstofstromen en als laatste die voor het grof restafval. Op locatie wordt dit restafval dan direct handmatig nagesorteerd met social return (door mensen met afstand tot de arbeidsmarkt). Deze nieuwe routing laat nog even op zich wachten, omdat de provincie de vereiste vergunningen hiervoor pas onlangs heeft verleend. Dit verklaart ook de - tijdelijke - grote overschrijding van het bij ARN aangeleverde hoeveelheid grof afval ten opzichte van de aannames die we in de aanbesteding hebben gedaan. Met verdere nascheiding van het (grof) huishoudelijk afval door de verwerker kunnen nog meer recyclebare stromen uit het afval worden gehaald. Daarnaast hebben we met communicatie, die ook onder regie van ODBN gebeurt, flink ingezet op het stimuleren van duurzaam gedrag.

Scoren op duurzaamheid

Deze uitgangspunten zijn de basis geweest voor de aanbestedingsbestekken die wij namens de regio hebben opgesteld. De langjarige contracten met afvalverwerker Attero liepen per 1 februari van dit jaar af. Een uitgelezen moment dus om de markt open te stellen voor nieuwe aanbieders. De partijen die het meest effectief bijdragen aan verdere verduurzaming van onze regio hebben hoog gescoord op het gunningscriterium duurzaamheid. Van de 25 punten die we aan duurzaamheid hebben toegekend, gingen 5 punten naar een (energie) efficiënte afvalverbranding en 20 punten naar de partij die het beste plan van aanpak schreef. Op beide duurzaamheidsaspecten kwam ARN heel goed uit de bus: de warmteafzet van de installatie is bij ARN heel goed geregeld en het bedrijf kwam met een passend en concreet plan van aanpak. Daarin is doorslaggevend geweest dat ARN een nascheiding van circa 53 procent op het grof huishoudelijk afval kan realiseren. Dit gebeurt in samenwerking met de Baetsen-Groep. Bijkomend voordeel is dat het afval niet zo ver getransporteerd hoeft te worden. Dit was echter geen gunningcriterium in de aanbesteding.

Luierrecycling

In het plan van aanpak benoemt ARN ook de mogelijkheid om binnen afzienbare tijd luiers en incontinentiemateriaal te recycleren op eigen terrein. ARN heeft hiervoor een proefinstallatie ontwikkeld. In onze regio bestaat al jarenlang de mogelijkheid om luiers en incontinentiemateriaal gescheiden aan te bieden. Wij stellen daartoe gratis luierzakken ter beschikking. Tot 2008 was de verwerking geborgd. Sinds echter verwerker Knowaste failliet is gegaan, wachten we op een alternatief. De - door Remondis - ingezamelde luiers gaan dus nu nog de verbrandingsoven in. Voordeel voor bewoners is dat zij, met het apart aanbieden van deze stroom, minder kilo's betaald restafval hebben. We hebben een veel beter duurzaamheidsverhaal naar bewoners als we straks óók deze stroom kunnen recycleren.

Energie uit afval, een schone zaak!

Wat ik zelf ook als zeer positief ervaar in de samenwerking met ARN, is dat het bedrijf duurzaamheid in al haar activiteiten toepast. Het educatieproject voor de basisscholen uit onze regio, met een lespakket, een gastles en een bedrijfsbezoek is hiervan een treffend voorbeeld."

Afvalinzamelaar Remondis levert het huishoudelijk restafval en grofvuil af op ARN-terrein.

Multifunctionele waterberging resultaat van geslaagde samenwerking

Eind 2016 is achter het terrein van ARN een waterberging van 2 hectare gerealiseerd. Dit project is het resultaat van een mooie samenwerking tussen ARN en Waterschap Rivierenland. Om deze waterberging daar te kunnen realiseren, was een herverkaveling nodig: een slimme gronduitruil tussen beide buurbedrijven. Met de nieuwe waterberging zijn zowel waterplannen van de gemeente Beuningen, een deel van de wateropgave voor bedrijventerrein Westkanaaldijk, als de vereiste waterberging voor ARN gerealiseerd.

De voorbereidingen van het project zijn al gestart eind 2013. De waterberging zelf is gerealiseerd in in augustus tot december 2016. Opdrachtgeverschap lag bij Waterschap Rivierenland, gemeente Beuningen en ARN B.V. Annemer Huub Verlouw B.V. uit Ammerzoden heeft de uitvoering gedaan en RoyalHaskoning DHV was verantwoordelijk voor planuitwerking, directievoering en toezicht. Aan het woord zijn Karin Oosters, projectleider stedelijk water/adviseur water en ruimte en Simon Opić, projectleider weg en waterbouw. Zij hebben vanuit het Waterschap Rivierenland het project voorbereid en begeleid.

Inhaalslag

"Een waterberging is bedoeld om ruimte te creëren voor piekbuien van neerslag. Als er veel regen valt, dan moet het water afgevoerd worden door sloten. Dit is in toenemende mate een uitdaging in Nederland, omdat steeds meer bodem wordt verhard. Tegelijkertijd valt er, door de klimaatveranderingen, meer regen. Bij nieuwbouw wordt meteen waterberging gerealiseerd in de directe omgeving van de bebouwing. In bestaand bebouwd gebied is dat vaak lastiger. Met de waterberging in Weurt hebben we dan ook een inhaalslag gemaakt. Wateropvang is ook mogelijk via verbreding van sloten. We hadden hier echter zoveel waterberging nodig dat het slim was om een groot bassin te maken.

Eén gezamenlijk plan

Het zijn twee initiatieven geweest die bij elkaar zijn gekomen. In 2005 hebben we met de gemeente Beuningen een waterplan opgesteld, met een bijbehorend uitvoeringsprogramma. Daaruit werd duidelijk dat voor de kern Weurt nog 1 hectare aan waterberging nodig was om wateroverlast in met name het landelijke gebied te voorkomen. We zijn toen op zoek gegaan naar een geschikte locatie. Bij onze waterzuivering (RWZI) in Weurt hadden we nog geschikte grond over. En als je dan iets wilt, ga je natuurlijk eerst met je burens praten. Tijdens onze gesprekken gaf ARN aan dat men nieuwbouwplannen had, waarvoor ook waterberging nodig zou zijn. Bij nieuwbouw op onverhard terrein ontstaat immers meer verharding en dat moet gecompenseerd worden door extra waterberging. We hebben onze plannen en die van ARN toen gecombineerd

tot één gezamenlijk plan. Daar zat voor ons beiden nog een extra voordeel aan: zowel ARN als het Waterschap hadden onlogisch gevormde percelen. Door een grondruil konden we deze situatie optimaliseren; ARN kreeg er een mooi perceel voor de terreinuitbreiding bij en wij een geschikt perceel voor waterberging.

Onderzoek naar kabels en leidingen

Op de beoogde locatie hebben we eerst kabels- en leidingenonderzoek gedaan. Het terrein ligt immers bij de rioolwaterzuivering. Toen bleek dat het inpasbaar was en er geen rioolwatertransportleidingen en dergelijke verlegd hoefden te worden, konden we verder met de planvorming.

Snoepbos weghalen

Vervolgens moest het zogeheten snoepbos tussen het Lurvinkpad en de perceelgrens met ARN worden verwijderd.

Waterberging in aanleg.

Dit openbare plukbos - van ongeveer 1 hectare - werd niet meer als zodanig gebruikt. Het terrein was, ook door de ongunstige en moeilijk bereikbare ligging bij het industrieterrein, vooral een vandalismeplek geworden. Eind 2015, begin 2016 hebben we dit terrein kaal gemaakt. Dit is in overleg met provincie en gemeente Beuningen gebeurd want er moesten natuurlijk kapvergunningen voor worden aangevraagd. De gemeente Beuningen wil overigens op een andere, meer geschikte en makkelijk toegankelijke locatie een snoepbos terug gaan planten.

Bodemonderzoek

We hebben ook onderzoek gedaan naar mogelijke bodemverontreiniging. Bodemonderzoek is belangrijk, omdat daarmee duidelijk wordt wat je met de afgegraven grond kunt doen. In de aanbesteding is opgenomen dat de af te graven grond zou vervallen aan de aannemer. Het vinden van een geschikte afzetmogelijkheid was dan ook een van de beoordelingscriteria. De aannemer heeft ervoor gekozen de grond in de directe omgeving toe te passen en zoveel mogelijk te hergebruiken. Dit had veel voordelen: minder overlast voor de omgeving, minder belasting voor het milieu en minder veiligheidsrisico's. De afgegraven klei is gebruikt in een dijkversterkingsproject en het zand is gebruikt voor rijroutes in de ontwikkeling van de Beuningse Plas. Er is ruim 40.000 kuub grond afgegraven, wat neerkomt op ruim 2200 vrachtauto's vol. Door de doordachte keuze van de rijroutes,

zorgvuldig overleg met omwonenden en het nette werk van de aannemer hebben we geen klachten van omwonenden gehad.

Bestemmingsplanwijziging

Voor de aanleg van de waterberging was ook een bestemmingsplanwijziging nodig. Er golden namelijk twee bestemmingsplannen op het terrein. Het gezamenlijke initiatief van Waterschap en ARN paste niet binnen deze bestemmingsplannen. Daarom hebben we voor de beide terreinen na de uitruil, inclusief waterberging en nieuwbouwplannen van ARN, één nieuw bestemmingsplan laten maken. De vereiste bestemmingsplanprocedure is tijdig gestart en zonder bezwaren afgerond. Het feit dat de plannen en de voorgenomen bestemmingsplanherziening goed zijn afgestemd met belanghebbenden, heeft hier ongetwijfeld aan bijgedragen.

Biodiversiteit

Bij het ontwerp van de waterberging en de inrichting van het omliggende terrein hebben we niet alleen goed gekeken naar beheersbaarheid, maar ook naar de waterkwaliteit. Om die reden hebben we voor een natuurlijk bassin met flauwe oevers gekozen. Dat is gunstig voor de biodiversiteit: hoe flauwer de oever, des te meer verschillende soorten planten zich kunnen ontwikkelen. Er kan dan ook meer riet groeien: riet is heel goed voor de filtering van stikstof en fosfaat en bevordert daarmee de waterkwaliteit.

“We kunnen de waterberging heel mooi gebruiken als proeftuin voor ons zonnepanelenproject.”

Drijvende zonnepanelen

Ook is in het ontwerp rekening gehouden met onze plannen voor een drijvend zonnepanelenpark in de waterberging. Daarom hebben we niet voor organische vormen gekozen, maar een vrij strak bassin gemaakt zonder eilandjes. We hebben nu een RVO*-subsidie gekregen om te testen wat de mogelijkheden van zonnepanelen op water zijn. Zo kunnen we uitzoeken of drijvende panelen goed concurrerend zijn met parken op het land. Er is op het water namelijk meer reflectie van de onderkant doordat de panelen meer worden gekoeld. Ook kunnen we onderzoeken of de panelen, bijvoorbeeld door schaduwwerking, effect hebben op de waterkwaliteit en of ze makkelijk zijn weg te halen voor onderhoud of maaiwerk. We kunnen de waterberging dus heel mooi gebruiken als proeftuin. In dit zonnepanelenproject heeft het Waterschap de regie, maar we zullen wel veelvuldig afstemmen met ARN. ARN en RWZI hebben immers al veel samenwerkingsverbanden in warmte/energie- en proceswateruitwisseling en waar mogelijk zullen we deze versterken.

Tot slot

Wat ons betreft is het mooiste resultaat van dit waterbergingsproject echt de samenwerking met ARN geweest. We hebben er samen voor gezorgd dat we beiden onze opgaven beter hebben kunnen realiseren dan wanneer we dat in ons eentje hadden gedaan.”

(*RVO = Rijksdienst voor Ondernemend Nederland)

“Met ARN hebben we een unieke en waardevolle samenwerking”

Baetsen-Groep is een familiebedrijf, dat is ontstaan in 1960 en zich in de loop der jaren heeft ontwikkeld van transportbedrijf tot logistieke dienstverlener en recycle specialist. Peter Lamers is directeur van het bedrijfsonderdeel dat al zo'n tien jaar een samenwerkingscontract heeft met ARN. Zo verzorgt Baetsen voor ARN de sortering van het grof huishoudelijk afval van de regio's Rijk van Nijmegen, De Vallei en het Land van Cuijk en Boekel. ARN regelt vervolgens de verbranding van het residu dat na de sorteerprocessen van Baetsen overblijft.

Peter Lamers: “De gemeentelijke inzamelaars leveren het ingezamelde grof huishoudelijk afval af op het terrein van ARN. Jaarlijks gaat dat om ongeveer 10.000 ton. Wij verzorgen de voorbereiding. Daarvoor hebben we permanent een machinist en kraan op het terrein van ARN. Wat niet meer sorteerd is, wordt direct verbrand bij ARN. Wat verder sorteerd is, en dat is

ongeveer de helft, gaat naar onze vestiging in Son. Hier doen we een tweede sorteer ronde. We halen er dan deelstromen als papier, folies en (non-ferro) metalen uit. Wat niet meer herbruikbaar is als grondstof gaat terug naar ARN. Dat is dan nog slechts zo'n vijf procent. We sorteren hier bij Baetsen natuurlijk veel meer dan alleen grof huishoudelijk afval uit de ARN-regio's. Ook residu van het bouw- en sloopaafval dat bij ons wordt aangeleverd, gaat -nadat we de waardevolle materialen eruit hebben gehaald- mee terug naar ARN voor verbranding. Zo rijden we zo min mogelijk met een lege wagen en werken we zo duurzaam mogelijk. De herbruikbare deelstromen zetten we, waar het kan, regionaal af. Dat is niet alleen beter voor het milieu, we bevorderen zo ook de lokale werkgelegenheid.

Peter Lamers voor de sorteerrobot bij Baetsen in Son.

Minder kilometers

De samenwerking met ARN is voor ons heel logisch en vanzelfsprekend. Toch gaat het hier om een vrij unieke constructie. Veel verbrandingsovens in Nederland zijn alleen geschikt voor huishoudelijk afval, wat veelal veel natter materiaal is. ARN is voor ons een zeer geschikte afvalenergiecentrale, omdat daar ook midden calorisch materiaal verbrand kan worden. Wij leveren droog materiaal, dat 15 à 16 megajoule aan verbrandingsenergie oplevert. Dat vraagt om een speciale oven en die heeft ARN. Bovendien ligt ARN redelijk dichtbij onze vestigingen en zo beperken ook we het aantal kilometers dat we afleggen met onze wagens.

Korte lijntjes

De contacten over en weer met ARN verlopen makkelijk en soepel. ARN is, net als Baetsen, een toegankelijk bedrijf met korte communicatielijnen en gericht op oplossingen. Als er bijvoorbeeld afval wordt geleverd bij ARN dat daar niet thuishoort, dan keurt men het niet klakkeloos af, maar zorgen we er samen voor dat dit goed wordt afgehandeld.

Grondstoffenrotondes

Mijn verwachting is dat de stroom aan grof huishoudelijk restafval langzamerhand opdroogt en dat Baetsen over vijf jaar geen grof huishoudelijk restafval meer zal nascheiden. Milieustraten ontwikkelen zich meer en meer tot circulaire systemen ofwel grondstoffenrotondes, waar uiteindelijk geen restafval meer overblijft. Dit betekent dat wij het accent in onze dienstverlening moeten gaan verleggen. Naar het aanbieden van diensten op milieustraten bijvoorbeeld. Of naar het sorteren van bouw- en sloopaafval op locatie. Dit zien wij bij Baetsen overigens niet als een bedreiging, maar als een mooie samenwerkingskans met bedrijven als ARN.”

De mobiele kraan van Baetsen sorteert grof huishoudelijk afval op het ARN-terrein.

“Investeren in duurzaamheid betaalt zichzelf altijd terug”

● ARN heeft onlangs een handreiking geschreven voor PIANOo, het Expertisecentrum Aanbesteden van het ministerie van Economische Zaken. PIANOo is thuis in professionalisering van de aanbestedingsprocedure, maar heeft geen specifieke expertise op het gebied van afvalaanbesteding. ARN pretendeert zelf geen aanbestedingsdeskundige te zijn, maar is wel degelijk ervaringsdeskundige in het inschrijven op afvalaanbestedingen. In die aanbestedingspraktijk loopt het bedrijf nog weleens tegen zaken aan, die duurzaamheidsinitiatieven kunnen frustreren. Dit is voor ARN aanleiding geweest een aantal aandachtspunten op een rijtje te zetten die gemeenten behulpzaam kunnen zijn in duurzaam aanbesteden van de inzameling, bewerking en verwerking van restafval en gft-afval.

Jan Hendriks is directieadviseur bij ARN en begeleidt al jarenlang de inkooptrajecten. Hij licht toe hoe volgens ARN duurzaamheid in aanbestedingen (en bestekken) meer gewicht kan krijgen en op welke manier het bedrijf zelf met duurzame inkoop omgaat.

Verankerde criteria

“Als aanbestedende diensten op een duurzame wijze opdrachten willen verlenen op het gebied van afvalinzameling en -verwerking, dan moeten zij daar in de bestekbeschrijving aantoonbaar rekening mee houden. Uiteraard schrijven wij niet voor wat duurzaam is. Het staat iedere aanbestedende dienst vrij om duurzaamheid op eigen wijze te definiëren. Het is wel van belang dat de aanbestedende dienst hierbij zoveel mogelijk teruggrijpt op eigen duurzaamheids- en afvalstoffenbeleid. De criteria van duurzaam inkopen zouden immers bij iedere aanbesteding beleidsmatig verankerd moeten zijn.

Controleerbaar

Het gaat er vooral om dat de aanbestedende partij controleerbare toetsingscriteria vastlegt. Zo kan men, nadat de opdracht is verleend, de vinger aan de pols blijven houden als het om het leveren van overeengekomen duurzaamheidsprestaties gaat. Neem bijvoorbeeld dit criterium uit een aanbestedingsdocument: ‘de verplichting om het merendeel van het vergistbare deel van gft te vergisten’. Is dit merendeel synoniem aan ten minste 50 procent? En wat is het vergistbare deel? Ons voorstel is om hierbij kwantificeerbare criteria te hanteren. En als dat niet mogelijk is, ga dan voor een norm die geldt voor 100 procent van de betreffende afvalstroom.

Geen plafondprijs

Met enige regelmaat zien wij -op TenderNed- aanbestedingen voorbijkomen, waarin ARN een passende oplossing zou kunnen bieden. De gestelde voorwaarden kunnen voor ons echter reden zijn om toch niet in te schrijven. Hanteren van een plafondprijs is hiervan

een treffend voorbeeld. Zo’n plafondprijs maakt een duurzaamheidsinitiatief vaak onmogelijk. Je kunt met fantastische oplossingen komen, maar als je met je aanbod één euro boven de plafondprijs zit, doe je niet mee. Een alternatief zou het hanteren van een meerprijs bij aantoonbaar betere duurzaamheidsprestaties kunnen zijn.”

Aandachtspunten

ARN benoemt nog een aantal aandachtspunten voor duurzaam aanbesteden:

- Ken in EMVI-aanbestedingen een hogere puntenwaardering toe aan duurzaamheid dan aan prijs; bijvoorbeeld in een 60/40 verhouding;
- Zorg voor controle op een voor het uitvoeren van de opdracht toereikende milieuvergunning en op de beschikbaarheid van de te contracteren capaciteit;
- Weeg de duurzaamheidsvoordelen uit een bij de aanbesteding ingediend plan van aanpak zwaarder mee. En zorg ook voor controle op realisatie van dit plan van aanpak;
- Tel het hebben van relevante (duurzaamheids)certificaten zwaarder mee in de beoordeling.

De nieuwe ARN-bedrijfskleding moet aan meerdere duurzaamheidseisen voldoen.

Kritisch inkopen

Duurzaam aanbesteden is de eerste stap in het realiseren van -gemeentelijke - duurzaamheidsdoelstellingen. Deze zijn uiteraard voor afvalaanbestedingen gekoppeld aan het rijksprogramma Van Afval Naar Grondstof. ARN is niet aanbestedingsplichtig, maar kijkt wel kritisch naar zichzelf als het om inkoop gaat.

Jan Hendriks: “We vinden het belangrijk om zelf te doen wat we ook van anderen verwachten. Het begint er al mee, dat hier intern nooit iemand in z’n eentje grote inkoopbeslissingen kan nemen. Per onderwerp bekijken we welke expertise nodig is om een weloverwogen beslissing te nemen. Zo hebben we onlangs een grote tender voor bedrijfskleding uitgeschreven. In de voorbereiding stellen we

dan een team samen met verschillende bedrijfsdisciplines: veiligheid, milieu, financiën, personeelszaken en leidinggevend van de medewerkers die de bedrijfskleding gaan dragen. We screenen aanbieders aan de hand van onze checklist leveranciersbeoordeling, waarin ook de drie P's van duurzaamheid terugkomen. Daarbij hebben we geen vaste weging voor de (duurzaamheids)criteria. Dat dwingt ons om steeds opnieuw te bediscussiëren, op weg naar consensus over de wegingsfactoren, wat we belangrijk vinden en hoe we duurzaamheid kunnen garanderen.

Ervaringen personeel

In het geval van de bedrijfskleding hebben we een forse

lijst aan duurzaamheidseisen geformuleerd. Daarbij is niet alleen veel gewicht toegekend aan milieueisen, maar ook aan ervaringen van ons personeel. Hun beoordeling heeft de hoogste wegingsfactor gekregen in de selectie van de kledingleverancier. De prijs is hierin zeker niet bepalend geweest. In ons inkoopproces komen we vaak tot de conclusie dat niet de goedkoopste aanbieder wint. Als je op duurzaamheid het beste wilt hebben, dan mag dat best duurder zijn. Duurzaamheid kost geld, maar betaalt zich ook altijd terug..."

Noot: De PIANOo-presentatie is te vinden op www.arnbv.nl (zoekwoord Pianoo)

UIT DE OUDE DOOS

"Voor iets goeds moet altijd meer geld uitgelegd worden...."

⊙ Duurzaam inkopen is van alle tijden. Ter illustratie, hieronder een fragment uit "Het vuilverwijderingsvraagstuk, behandeld door een commissie ingesteld door de Nederlandse vereniging van reinigingsdirecteuren," maart 1944.

Het spreekt vanzelf, dat bij de vuilverwijdering de oogenblikkelijke financiële resultaten den doorslag niet mogen geven. Voor iets goeds moet altijd meer geld uitgelegd worden dan voor iets, dat primitief of minder goed is. Op velerlei gebied ziet men dan ook, dat het goedkoope en primitieve verlaten wordt voor het betere en duurder. Men acht het geen verlies, wanneer gelden besteed worden voor verbetering der bestrating door asphalteering, of voor het aanleggen van parken e.d. Ook op andere gebieden, b.v. voor geneeskundige diensten en sociale verzorging worden gelden besteed, welke niet dienen ter voorziening in de eerste levensbehoeften. Ten opzichte van de vuilverwijdering echter staat men vaak op het standpunt, dat het goedkoopste de voorkeur verdient. Indien ergens, zoo geldt op het gebied van de reiniging, dat alle waar naar zijn geld is.

Afvalinzameling in de jaren '40.

COLOFON

AfvalStroom is een uitgave van ARN B.V. Dit relatiemagazine verschijnt vier keer per jaar in een oplage van 1250 exemplaren. ARN legt zich toe op recycling (sorteren, vergisten, composteren) en de opwerking van huishoudelijk afval uit de regio's Nijmegen, De Vallei en Land van Cuijk en Boekel tot secundaire brandstof en op de terugwinning van duurzame energie door de verbranding van deze en andere secundaire brandstoffen. ARN exploiteert een stortplaats voor niet-recyclebare, onverbrandbare afvalstoffen. Aandeelhouders van ARN B.V. zijn de regio's Nijmegen, De Vallei en Rivierenland en het Duitse afvalconcern Remondis AG & CO. KG. Overname van artikelen is met bronvermelding ("Relatiemagazine AfvalStroom ARN") toegestaan.

Postadres:
Postbus 7006
6503 GM Nijmegen

Bezoekadres:
Nieuwe Pieckelaan 1, Weurt
(024) 371 71 71
www.arnbv.nl
info@arnbv.nl

Productie en (eind)redactie:
Geen Gebakken Lucht, Nijmegen

Vormgeving & drukwerk:
DHD Drukkerij, Groesbeek